

ОРУЖАНЕ СНАГЕ РУМУНИЈЕ

КРУНИСАНИ ИНТЕГРАЦИЈСКИ НАПОРИ

Мултиетничка, балканска и земља црноморског региона, суочена са нестабилним безбедносним окружењем, Румунија је у року од само десетак година успела да од посткомунистичке земље постане држава чланица Европске уније

Румунија је прва посткомунистичка држава која је 26. јануара 1994. потписала Оквирни документ Партнерства за мир (ПЗМ) и друга држава која је предала Национални презентацијски документ у седиште НАТОа. У априлу 1999, у оквиру Акцијског плана за чланство у НАТОу (МАР), Румунија је урадила национални годишњи план припрема за чланство којим су одређени циљеви, мере и рокови за њихово испуњење, с тежиштем на усаглашавању законодавства и потребних реформи за припрему уласка у Савез.

На самиту НАТОа у Прагу, у новембру 2002, Румунија је позвана да почне преговоре о приступању Северноатлантском савезу, чија је пуноправна чланица постала 1. априла 2004. Интеграцијске напоре крунисала је 1. јануара 2007. пуноправним чланством у Европској унији.

■ ПРИЛАГОЂАВАЊЕ НОВИМ УСЛОВИМА

Румунија се налази на раскршћу четири стратегијске области са специфичним карактеристикама: централне Европе као будућег центра регионалног просперитета; југоисточне Европе као региона који изазива и преноси нестабилност; Заједнице независних држава као региона подвргнутог кризи идентитета и Црног мора као региона од стратегијског значаја за јужно крило НАТОа, али и маршрута за транзит енергетских ресурса из централне Азије.

Како би се одговорило захтевима новог безбедносног окружења, као полазне тачке реформе система одбране, дефинисани су задаци и мисије оружаних снага у новим условима и успостављене нове организацијске структуре. Крајњи циљ овог процеса је формирање мањих али модерно опремљених и

обучених оружаних снага, флексибилних, мобилних, способних за размештај, интероперабилних снагама НАТО, способних за учешће у пуном обиму различитих мисија. У 2007. наставиће се са процесом смањивања јединица ниског степена борбене готовости и формирање снага спремних за учешће у мисијама НАТО, ЕУ и УН.

Нови модел управљања људским ресурсима допринеће завршетку процеса професионализације оружаних снага до краја ове године, чиме се укида регрутни систем и уводи професионална армија. Румунске оружане снаге функционално укључују оперативне, територијалне и резервне снаге. У састав оперативних снага улазе механизоване, тенковске, артиљеријске и планинске јединице, јединице РВ и ПВО и РМ, пуног састава и добро опремљене и обучене.

У случају избијања криза или рата ове јединице потчињавају се оперативним командама и могу да изводе акције на својој али и туђој територији. Територијалне снаге, такође, у свом саставу имају јединице свих видова и намењене су за одбрану територије, стварање времена за мобилизацију и обуку снага резерве, те пружање помоћи локалним властима у случају природних катастрофа. У случају избијања криза оне постају део оперативних снага и потчињавају се заједничком Генералштабу. У случају рата, након интензивне обуке територијалне снаге, у зависности од околности потчињавају се заједничком Генералштабу или једној од територијалних команди. Резервне снаге укључују јединице које се формирају након извршене мобилизације и у њихов састав улазе команде, центри за обуку и друге структуре намењене за развој и припрему борбених и логистичких јединица.

■ ОРГАНИЗАЦИЈА

У организацијској структури КоВ-а је главни штаб (генералштаб КоВ), здружена оперативна команда (ЗОК), две оперативне команде дивизијског нивоа и команда два територијална корпуса (Први корпус у Букурешту и Четврти корпус у Клужу) са укупно 10 активних бригада (тенковска, три механизоване, планинска, ваздушнодесантна, бригада ПВО, артиљеријска, инжењерије и логистике) и 14 територијалних бригада (тенковска, шест механизованих, две планинске, две артиљеријске, две бригаде ПВО, инжењеријске). Попуњеност активних бригада је од 80 до 90 посто, а територијалних од 20 до 40 посто.

У саставу Ратне морнарице су главни штаб, поморска оперативна команда (команда флоте) и команда речне ратне флотиле на Дунаву, две поморске базе (Мангалија и Констанца) и базе речне ратне флотиле у Браили и Тулчеи.

Ратно ваздухопловство има главни штаб са ваздухопловном оперативном командом, ваздухопловном дивизијом, шест ваздухопловних база и центром за обуку. Од јединица ПВО има бригаду ПВО са два пука ПВО.

Румунија планира да у 2007. формира две нове бригаде – планинску и пешадијску, које би ушле у састав снага за брзо реаговање НАТО или ЕУ. Румунске оружане снаге учествују у мировним мисијама у Авганистану као део контингента САД са 400 и мисије ISAF са 550

САСТАВ ОРУЖАНИХ СНАГА

Са организацијског аспекта, у састав ОС улазе: Копнена војска, Ратно ваздухопловство и противваздушна одбрана, Ратна морнарица и Специјалне снаге. Укупно бројно стране румунских ОС је 97.200 припадника организованих у видове: КоВ 66.000, РМ 7.200 и РВ и ПВО 14.000 и 10.000 припадника у оквиру заједничких команди. Укупан број резервног састава је 104.000. Војни рок за све видове је 12 месеци са тенденцијом смањивања на осам у току ове године. Копнена војска је основна компонента ОС, оспособљена за извођење дефанзивних и офанзивних операција, самостално или у садејству са осталим видовима, против непријатеља који је окупирао део њене територије или у саставу мултинационалних снага у операцијама подршке миру.

војника. У мисији у Ираку Румунија има стални контингент од 860 војника, у БиХ 120, на Косову 308 и одређени број посматрача у мисијама у Етиопији, Обали Слоноваче и Конгу.

■ НАЦИОНАЛНА БЕЗБЕДНОСТ

Румунија у стратегијским документима националну безбедност дефинише као „стање законитости, социјалне, економске и политичке стабилности, развој националне државе као суверене, јединствене, независне и недељиве са јасним националним интересима, владавином права и демократских стандарда“.

Одредбама Устава дефинисане су права и обавезе грађана, институција и организација у одбрани државе у миру, условима ванредног стања и рату; изградњи система одбране и извршавању међународних обавеза учешћем у операцијама наметања и одржавања мира. Стратегија националне безбедности (усвојена на седници Врховног савета за одбрану, 18. уна 1999) основни је документ којим су дефинисани национални интереси и циљеви, ризици и изазови, извршена процена безбедносног окружења, одређени правци и инструменти за усмеравање делатности у оквиру система националне безбедности. Стратегијом је обезбеђен континуитет с претходним документима из ове области, чиме је узето у обзир искуство стечено претходних година и осигурана неопходна повезаност са претходно усвојеним програмом румунске интеграције у Северноатлантски савез и Европску унију.

Интереси националне безбедности структурирани су у две категорије: као фундаментални и посебни. Фундаментални су изградња демократске државе, политички стабилне, економски и социјално-просперитетне, способне да ефикасно учествује у активностима међународне заједнице. Ови интереси се остварују очувањем интегритета, јединства, суверенитета и независности; гарантовањем основних и демократских слобода, социјалне заштите, безбедности и сигурности грађана; економским и социјалним развојем земље ради смањења разлика у развоју са европским земљама. Стратегија као посебне дефинише интересе у области спољне политике, националне одбране и безбедности и економско-финансијске политике.

Кључни циљеви националне безбедности су: очување независности, суверенитета, јединства и територијалног интегритета; гарантовање уставног поретка, изградње правне државе и демократских функција; стабилност и ауторитет државних институција и развоја механизма служби безбедности; опоравак националне економије; развој грађанског и друштва социјалне равнотеже; оптимизација капацитета националне одбране у складу са стандардима НАТОа; изградња и јачање капацитета и учешће у операцијама против тероризма и организованог криминала; креативна, динамична и прагматична спољна политика; развој добросуседских односа и конструктивно понашање на регионалном нивоу.

Када је реч о међународном безбедносном окружењу, Румунија прихвата чињеницу да је опасност од већег војног сукоба у Европи знатно смањена, али да и даље постоје одређени ризици и претње који могу да дестабилизују поједине регионе. Узроци ризика и претњи за ЈИЕ и црноморски регион су, најчешће, у нерешеним граничним

■ НАОРУЖАЊЕ

У наоружању КоВ Румуније је 1.258 тенкова (717 Т-55, 314 ТР-85М1, 227 ТР-580), 1.583 оклопних транспортера различитих типова, међу којима преовлађују домаћи ТАБ-71 и ТАБЦ-79, 1.238 артиљеријских оруђа (хаубица 122 и 152 mm, МБ 120 mm, ракетних бацача, противтенковских и противавионских топова различитих калибара, ракета земља-земља и земља-ваздух).

Ратна морнарица у свом саставу има три фрегате, четири корвете, шест ракетних, 12 торпедних, 20 патролних и 20 чамаца речне ратне флотиле, два минопологача, 12 миночистача и 10 помоћних бродова.

У Ратном ваздухопловству преовлађују борбени авиони МиГ-21 *лансер* (68 МиГ-21А и 25 МиГ-1Ц) и транспортни из серије Ан (укупно их има 11). Од хеликоптера у оперативној употреби је 114 транспортних и осам борбених. За обуку пилота ваздухопловство располаже са 83 авиона из серије Л-29 и 39. Противваздушна одбрана располаже са противавионским ракетама различитих типова земља-ваздух.

питањима између земаља у региону, етничким тензијама и сукобима, близини ратних и конфликтних подручја (посебно Блиски исток и црноморски регион), борби за контролу над путевима нафте, гаса, дроге, људи и оруђа за масовно уништавање. Највећа опасност је наравно међународни тероризам. Са овог аспекта, Румунија као мултиетничка, балканска и земља црноморског региона суочена је са „нестабилним безбедносним окружењем“ у коме егзистирају сталне претње миру и стабилности (Косово и Метохија, БиХ, Македонија, земље црноморског региона из бившег Совјетског Савеза).

■ ВОЈНА СТРАТЕГИЈА

Војна стратегија Румуније је основни документ оружаних снага којом се дефинише место и улога румунских оружаних снага у постизању циљева националне безбедности и одбране. Према њеним одредбама основни задатак оружаних снага је одбрана суверенитета, независности и територијалног интегритета државе, активно укључивање у процесе европске и евроатлантске интеграције, уз пуну цивилну контролу над њима.

Оружане снаге су оспособљене да спрече, одврате и у случају потребе поразе било ког агресора који угрожава безбедност румунске државе, истовремено обезбеђујући капацитете за учешће у превенцији конфликта, кризном менаџменту и колективној одбрани на регионалном нивоу. У овом документу су дефинисани постулати на којима се заснива однос Румуније према важним питањима безбедности: нема унапред одређене непријатеље нити претензије према туђим територијама; успостављени су добросуседски односи са свим земљама у окружењу и вероватноћа избијања веће војне претње у краткорочном и средњорочном периоду је минимална.

Војна стратегија дефинише и националне војне циљеве, подразумевајући под њима превенцију конфликта и кризни менаџмент који би могли да утичу на војну безбедност Румуније; подршку цивилним властима у ванредним ситуацијама и помоћ у хуманитарним акцијама; спречавање, одвраћање и доношење пораза било којој оружаном агресiji; повећање доприноса регионалној стабилности учешћем у превенцији конфликта, кризном менаџменту, колективној одбрани и хуманитарним акцијама; пуну интеграцију у све војне структуре НАТОа. ■

Благоје НИЧИЋ